

VILJANDI KAARE KOOL
EESTI KEELE AINEKAVA
PÕHIKOOLI LIHTSUSTATUD RIIKLIK ÕPPEKAVA

Viljandi 2024

Sisukord

1. AINEVALDKONNA ÜLDOSA	4
1.1. Valdkonnapädevus	4
1.2. Ainetundide jaotus	4
1.3. Ainevaldkonna lõiming, üldpädevuste saavutamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas	5
1.3.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega	5
1.3.2. Üldpädevuste saavutamine	6
1.3.3. Läbivad teemad	8
1.4. Ainevaldkondlikud hindamise erisused, õppekorralduse ja õppekeskkonna erisused	9
2. Õppeaine kirjeldus ja eesmärgid	10
2.1. Õppeaine kirjeldus	10
2.2. Eesmärgid	10
3. Ainekavad	11
3.1. I kooliaste	11
3.1.1. I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	11
3.1.2. I kooliastme õpitulemused	12
1. klass	13
2. klass	18
3. klass	22
3.2. II kooliaste	28
3.2.1. II kooliaste lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud	28
3.2.2. II kooliastme õpitulemused	29

4. klass	30
5. klass	35
6. klass	40
3.3 III kooliaste	43
3.3.1 III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	43
3.3.1. III kooliastme õpitulemused	43
7. klass	44
8. klass	48
9. klass	52

1. AINEVALDKONNA ÜLDOSA

1.1. Valdkonnapädevus

Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist. Eesti keele õpetamisega taotletakse, et õpilane:

- austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat
- väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust
- omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist
- väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult
- arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid
- leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet
- omab elementaarset ülevaadet rahvuskirjandusest ja oskab nimetada mõnda kirjanikku

1.2. Ainetundide jaotus

Eesti keelt õpitakse 1.-9. klassini.

Eesti keele nädalatundide jaotumine klassiti:

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Eesti keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6

1.3. Ainevaldkonna lõiming, üldpädevuste saavutamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine ainevaldkonnas

1.3.1. Lõiming teiste ainevaldkondadega

Lihtsustatud õppes on eesti keel integreeritud õppeaine, kus lõimuvad nii lugemise kui keeleõpetuse eesmärgid ning mida arvestatakse teiste ainete õpetamisel. Eesti keele ainekava on orientiiriks teiste ainete õpetamisel: vajalik on arvestada laste saavutatud õpitulemusi ning sellele toetudes valida õppematerjal ning korraldada õpetus.

Inimeseõpetus ja ajalugu

Ilukirjandustekstide lugemine ja analüüs aitavad kujundada maailmapilti, mõista ajaloosündmusi ning orienteeruda ühiskonnaelus ja inimsuhetes.

Teadmised ajaloost ja ühiskonna arengust toetavad kirjandustekstide mõistmist.

Loodusõpetus

Loodusõpe eeldab head lugemise ja tekstiga töötamise oskust. Loodusalaste tekstide lugemine aitab kaasa looduse tundmaõppimisele ja väärtustamisele. Loodusõpetuses õpitud sõnavara ja teadmised aitavad mõista kirjandustekstide looduskirjeldusi jalutsu kujutluspilte. Kohanimede ning loodusnähtuste ja -objektide nimetuste õigekirja kinnistatakse keele- ja kirjandustundides.

Matemaatika

Õppetekstide ja tekstülesannete mõistmist soodustab eesti keele tundides arendatav lugemisoskus. Arvsõnade õigekirja õppimistoetab korrektse matemaatilise kirjaoskuse omandamist.

Kunstiõpetus ja muusikaõpetus

Kirjandustekstide analüüs koos illustratsioonide vaatlusega aitab õpilastel jagada oma kogemusi, mõtteid ja tundeid. Eesti keele ja muusikaõpetuse ühisosa on (rahva)laulutekstide lugemine, mõistmine ja esitamine.

Võõrkeel

Võõrsõnade õppimine toetab võõrkeelte õppimist.

Õpitavas võõrkeeles tekstide lugemine, tõlkimine ja arutlemine aitab kaasa huvi tekkimisele selle keele maa ja kultuuri vastu.

Kehaline kasvatus

Kehalises kasvatuses omandab õpilane spordi- ja tantsualase oskussõnavara, mis toetab tema suutlikkust lugeda ja mõistaspordialaseid tekste, väljendada end nii kõnes kui kirjas.

Tööõpetus

Tööharjumuste ja -oskuste omandamise kõrval on tööõpetuses oluline roll suhtlemisel, oskusel korraldada ühistegevust, küsida abi, anda nõu. Tööõpetuses kujundatakse oskusi töötamiseks nii suuliste kui kirjalike juhiste alusel, õpitakse kavandama oma tööd, plaanijärgi seda sooritama ja kontrollima ning järgima ohutusreegleid.

1.3.2. Üldpädevuste saavutamine

Kultuuri- ja väärtuspädevus

Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteediolulist osa. Keeleõpetuses väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus

Keeleõppega kaasneb oskus teha koostööd erinevates situatsioonides teiste inimestega, samuti on oluline aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada nendega suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus

Tekstide arutelu käigus kujundatakse õpilaste positiivset minapilti. Õpilukordades pakutakse võimalusi seostuda käsitletavate teemadega, loovülesannete abil tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, aidates sellega kujundada nende maailmavaadet ja sõnastada oma seisukohti.

Õpipädevus

Keeleõppes toimub lugemistehnika ja kuulamisoskuse arendamine, eri liiki tekstide mõistmine, fakti ja arvamuse eristamine, erinevatest allikatest teabe hankimine ja selle kriitiline kasutamine, oma arvamuse kujundamine ja sõnastamine.

Suhtluspädevus

Keeletundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suulise ja kirjaliku kõne mõistmist, kaaslasega arvestamist ningsobiva käitumisviisi valikut, oma seisukohtade esitamise ja põhjendamise oskust.

Arendatakse eesmärgistatud kuulamist, kuuldu põhjal tegutsemist, kuuldule hinnangu andmist.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus

Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada. Õpitakse kasutama tehnoloogilisi abivahendeid tekste luues, korrigeerides, vormistades ning esitades.

Ettevõtlikkuspädevus

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist soodustab õpilaste osalemine pikemates projektides ja rühmatöös, mis eeldavad õpilaste planeerimisoskust, omaalgatust, aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist.

Digipädevus

Õpitakse tekste digitaalselt looma ja vormistama, internetis suheldes pööratakse tähelepanu interneti turvalisusele ja igapäevaelu väärtuspõhimõtete arvestamisele. Digikeskkonda kasutatakse sihipäraselt koos teiste teabeallikatega.

1.3.3. Läbivad teemad

Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainetes eesmärkide seadmisel, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel, lähtudes kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine

Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu toetatakse õpilaste kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning tegema mõistlikke kutsevalikuid. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme.

Keskkond ja jätkusuutlik areng

Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet

Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest.

Teabekeskkond

Erinevatest allikatest teabe hankimine, kriitiline hindamine ja kasutamine aitab tajuda ja teadvustada ümbritsevat teabekeskkonda.

Tehnoloogia ja innovatsioon

Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Tervis ja ohutus

Eesti keele õppes räägitakse tervisest ja ohutusest ning loetakse teemakohaseid tekste, mis aitavad õpilastel omandada valdkonnateadmisi ja sõnavara.

Väärtused ja kõlblus

Tekstide analüüsi abil julgustatakse õpilasi võtma seisukohta ebasoovitavate tegude ja hoiakute vastu.

1.4. Ainevaldkondlikud hindamise erisused, õppekorralduse ja õppekeskkonna erisused

- 1) Hindamisel arvestatakse õpilase individuaalsete võimetega. Esitatakse lisaküsimusi, selgitatakse küsimused lahti, sõnastatakse küsimused ümber.
- 2) Õpilasel lubatakse vajadusel kasutada tööde tegemisel abimaterjale (nt õigekeelsussõnaraamatut, põhivaravihikut). Hinnatakse õpilase tulemusi, mida ei mõjuta abivahendite kasutamine.
- 3) Õpilased, kellele on määratud IÕK, hinnatakse IÕK alusel.
- 4) Vajadusel kohandatakse õppematerjale vastavalt õpilase võimetele.
- 5) Õpe korraldatakse vastavalt vajadusele, kaasates abiõpetaja, kasutades õpilaste eraldamist ruumis, õpetades väiksemates gruppides või ühele õpilase mõeldud õppena.
- 6) Õpilasele võimaldatakse kasutada ülesannete tegemiseks lisaega.
- 7) Õpilast hinnatakse vastavalt kooli hindamisjuhendile sõnaliselt või eristavalt.

2. Õppeaine kirjeldus ja eesmärgid

2.1. Õppeaine kirjeldus

Eesti keele õppimine on praktilise ja korrigeeriva suunitlusega. Keele kaudu kavandatakse ja reguleeritakse nii enda kui ka teiste tegevusi, see aitab kaasa isiksuse kujunemisele ning rahvuskultuuri omandamisele. Keeleõpe aitab arendada keeleoskust ja suhtlemisvõimet. Keeleõpe hõlmab kuulamist, kõnelemist, lugemist ja kirjutamist arendades võimet suhelda teistega erinevates kontekstides ja eesmärkidel, nii suuliselt kui ka kirjalikult. Keelt õpitakse kasutama erinevates funktsioonides, näiteks teabe edastamiseks, küsimuste esitamiseks, arvamuse avaldamiseks, ülesannete täitmiseks ja oma tunnete väljendamiseks. Elementaarsed teadmised keele struktuurist, grammatikast ja sõnavarast annavad teadmisi erinevatest kirjandusžanritest ja tekstivormingutest. Praktilise kõnearendusega keskendutakse lausete koostamisele ja analüüsimisele, ühendades need loogiliselt ja grammatiliselt korrektselt sidusaks tekstiks.

2.2. Eesmärgid

Eesti keele õpetuse peamine ülesanne on toetada õpilaste kõne arengut, rõhutades eriti kõnest arusaamise kujundamist.

Eesti keele õpetamisega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) oskab kuulata ja kõnele adekvaatselt reageerida; osaleb dialoogis ja väljendab oma mõtteid kuulajale arusaadavalt;
- 2) kavandab oma tegevust kõne abil, kommenteerib ning hindab seda, reguleerib oma ja teiste tegevust vastavalt üldistele käitumisharjumistele;

- 3) loeb jõukohast teksti, mõistab selle sisu ja mõtet;
- 4) kirjutab arusaadavalt, teeb märkmeid, mõistab ja koostab tarbekirja;
- 5) on omandanud elementaarse ülevaate eesti keele süsteemist, tunneb põhitermineid;
- 6) valdab praktiliselt eesti keele lauseehitust, igapäevast sõnavara ja sõnade muutevorme, saab aru sõnade ja lausete otsesest tähendusest ning oma kogemuste piires ka pragmaatilisest tähendusest;
- 7) kasutab eesti keelt õpitegevuses ja igapäevases elus; tõlgendab igapäevast lihtsat verbaalset teavet;
- 8) tunneb ilukirjanduslike tekstide liike, omab elementaarset ülevaadet rahvuskirjandusest ja oskab nimetada mõnda kirjanikku;
- 9) tunneb ja jälgib oma võimete kohaselt üldinimlikke kõlbalisi arusaamu, valdab vastavat tavasõnavara.

3. Ainekavad

3.1. I kooliaste

3.1.1. I kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

- 1) Osaleb dialoogis kasutades viisakusväljendeid;
- 2) tunneb lugemisetehnikat;
- 3) oskab tekstist leida vastuseid küsimustele ja korraldustele;
- 4) kasutab abimaterjale teksti taasesitamisel;
- 5) võrdleb ja analüüsib tuttavaid objekte abimaterjalide toel;
- 6) koostab lihtlauseid ja kasutab õpitud sõnavorme sõnaühendites ja lausetes;
- 7) eristab häälikute pikkust ning määrab veaohalikud häälikud;
- 8) teab õigekirja põhitõdesid ning kirjutab õigesti lühikesi sõnu;

- 9) oskab ära kirja ja kontrollib kirjutatu õigsust;
- 10) osaleb koostöös ja ühistegevustes;
- 11) keskendub detailidele ja korrektsusele koostöös õpetajaga;
- 12) arendab iseseisvust ülesannete täitmisel ja tekstide koostamisel.

3.1.2. I kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) väljendab arusaadavalt oma soove ja vajadusi;
- 2) osaleb ühistegevuse ajal dialoogis (küsimus-vastus, teade-küsimus), kasutab viisakusväljendeid;
- 3) omandab eesti keele lugemistehnika, loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa;
- 4) leiab õpitud tekstist küsimuste-korralduste järgi sõnu, lauseid ja lõike, vastab küsimustele;
- 5) annab abistavaid materjale kasutades ja koostöös õpetajaga tekstilähedaselt edasi õpitud pala sisu;
- 6) võrdleb tajutavate tunnuste alusel abistavale materjalile toetudes kahte tuttavat objekti;
- 7) mõistab ja koostab skeemide toel kuni 3-5-sõnalisi lihtlauseid;
- 8) koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega erinevates funktsioonides;
- 9) muudab ja määrab õpetaja suunamisel veaohtrike häälikute pikkuse;
- 10) kirjutab pärast analüüsi õigesti 2–3-silbilisi üksikhäälikutest koosnevaid sõnu;
- 11) kirjutab käsikirjaliselt ja arvutil lugema õpitud lausete ära kirjas 1–2-silbilisi sõnu; kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust;
- 12) võrdleb ja analüüsib abiga individuaalsete võimete piires tekste, objekte, pilte jne.

1. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Väljendab oma mõtet lihtlausega; 2) oskab alustada dialoogi, kasutab elementaarseid viisakusväljendeid; 3) tunneb joonistähti ja kirjatähti; 4) loeb veerides 1–3-silbilisi sõnu; 5) saab oma kogemuste piires aru lihtlausetest; 6) eristab sõnu kuulatud lauses; 7) mõistab ja koostab abiga 3–4-sõnalisi lihtlauseid; 8) tunneb häälikuid ja määrab häälikujärje sõnas; 9) määrab koostöös õpetajaga võrdleva hääldamise abil häälikute pikkuse; 10) teeb analüüsitud sõnade ära kirja vähemalt tähthaaval; 11) kirjutab eelnevalt analüüsitud sõnu.	Suhtlemine ja suuline väljendusoskus Kuulamine ja jälgimine. Tähelepanu suunatud keskendamine ja hoidmine. Lühikeste ja lihtsate korralduste mõistmine ja täitmine. Lühikese ja lihtsa jutu kuulamine, seletuste lisamine. Lausungite (3-5 sõna) kuulamine ja kordamine. 2 realiste salvide õppimine kuulamise järgi. Õpetaja ja kaaslaste tegevuse jälgimine. Vastamine dialoogi repliigile (küsimus või korraldus), dialoogi jätkamine ja alustamine tuttavas situatsioonis. Viisakusväljendite kasutamine. Oma soovide ja vajaduste väljendamine. Suhtlemine koostegEVuses, sh mitteverbaalsete vahendite (žestid osutamine) kasutamine. Eneseväljendus liikumis- ja laulumängudes. Hääle- ja intonatsiooni-harjutused õpetaja eeskuju järgi. Tunnetustegevuste arendamine, tajude ja kujutluste arendamine ning süstematiseerimine Nägemis- ja ruumitaju. Objektide osad ja nende tajutavad tunnused.

	Silma- ja käeliigutuste seostamine. Esemete ja esemepiltide äratundmine, sobitamine ja rühmitamine erinevate tunnuste alusel, erinevuste ja sarnasuste märkamine. Rühmanimetuste tundmine (koolitarbed, mööbel jne). Kujundite äratundmine (kolmnurk, nelinurk, ring). Kujundite järjestamine matkimise, näidise ja sõnalise korralduse järgi. Põhivärvuste eristamine ja pinna katmine. Ruumisuhete ja vastavate sõnade mõistmine. Orienteerumine oma kehas (vasak-parem käsi). Samaaegsete ja eelnenud sündmuste ning toimingute eristamine, vastavate keelendite mõistmine ja kasutamine (samal ajal, praegu, nüüd, täna). Ööpäeva osade, nende järjestuses orienteerumine õpetaja poolt suunatult, ööpäevaosade äratundmine (sh pildil), vastavate nimetuste tundmine. Nädalapäevade järjestuses orienteerumine õpetaja poolt suunatult, vastavate nimetuste tundmine.
--	---

	Aastaaegade tundmine, aastaaja äratundmine reaalsuses ja pildil, vastavate nimetuste tundmine. Helide ja mürade tajumine, nende eristamine kõnest. Hääletugevuse muutmine õpetaja eeskuju järgi. Sõnade ja häälikute eristamine, nende järjekorra taastamine (2–4 üksust) hääldamisele ja häälimisele toetudes. Häälikute arvu määramine sõnas. Kõlalt lähedaste sõnade eristamine. Kuni 5 sõnalise lause kordamine. Lause ja sõnavara Baaslause ja vähelaiendatud lihtlause äratundmine, kuni 5-sõnalise lause järele kordamine. Sõnade eraldamine, sõnajärje määramine lauses (2-3sõnaline lause). Lausetähenduse mõistmine, lause sisulise õigsuse määramine. Lause (kuni 4-sõna) koostamine skeemi abil tegevuse ja/või pildi järgi.
--	---

	3-4 etteantud lause seostamine sidusaks jutuks. Häälik- ja foneemanalüüs Sõnade hääldamise täpsustamine, häälikurea (4-5 häälikut) kordamine. Sõna- ja lauseskeem. Kuni 5-häälikuliste sõnade häälimine skeemide abil ja ilma. Häälikute asukoha ja järjekorra määramine. Häälikurühmade eristamine värvuse kui sümboli abil. Sõnade häälikkoostise võrdlemine. Lühikese, pika ja ülipika hääliku eristamine õpetaja võrdleva hääldamise alusel. Lugemine: lugemistehnika ja orienteerumine tekstis Juhtiv lugemisviis on häälega veerimine. Suurte ja väikeste trükitähtede õppimine. Lugemisviisid: häälega ja vaikne (sosinal) veerimine, diftongide ja lühikeste tuttavate sõnade äratundmine tervikuna. Õpetaja ja kaaslaste lugemise jälgimine, lugemisjärje hoidmine. Loetu tähenduse mõistmine: veeritud sõna või lause kordamine tervikuna, küsimustele vastamine, sõna või lause korduv lugemine, sobitamine piltidega, õpetaja kommentaaride seostamine lausetega. Sõna või lause leidmine tekstist õpetaja juhendamisel.
--	--

	Sõnade tähtkoostise võrdlemine; ladumine näidise järgi. Kirjutamine Käe ja sõrmede peenmotoorika: kehaasend, pliiatsihoid. Kirjaeelharjutused: üle kirjutamine, kirjutamine orientiiride abil,eeskuju järgi. Suurte ja väikeste trükitähtede õppimine. Ärakiri, tähtede, tähepaaride ja 2–3- täheliste sõnade kaupa originaali alla ja kõrvale. Õigekiri, suurte ja väikeste trükitähtede õppimine. Tähtede seostamine. Kirjutatud sõna võrdlemine originaaliga, vea parandamine. Kirjutamisel järgitakse (õpetaja juhendamisel) algoritmi: häälikujärje märkimine häälimisele toetudes, häälikupikkuse märkimine võrdleva hääldamise abil, tähe valimine skeemi järgi, kirjutamine, järelkontroll. Keeleteadmised ja -oskused Häälikute eristamine, õpitud tähtede (sh topelttähtede) ja sõnadeäratundmine.
--	--

2. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Alustab ja jätkab tuttavas situatsioonis dialoogi, kasutab viisakusväljendeid; 2) kõneleb õpetaja suunamisel oma tegevusest; 3) iseloomustab objekti õpetaja suunamisel; 4) mõistab ja kasutab suulises kõnes lihtlauseid; 5) loeb õpitud teksti veerides, sõnade kaupa; 6) vastab analüüsitud lühiteksti põhjal küsimustele; 7) nimetab tekstis kirjeldatud tegelasi ja sündmusi abivahenditele toetudes; 8) leiab õpitud tekstist sõnu; 9) järjestab sisu järgi pildid; 10) eristab häälikuid ja määrab häälimisele toetudes nende järjekorra sõnas; 11) kirjutab analüüsitud 1–2-silbilisi sõnu; 12) teeb lugema õpitud lause ära kirja.	Suhtlemine ja suuline väljendusoskus Tähelepanu keskendamine ja säilitamine töövõtte ajal. Suuliste 2–3-osaliste lihtsate korralduste täitmine, vajadusel osatoimingute kaupa. Tuttavate õpiülesannete täitmine suulise instruksiooni järgi. Lugemise või jutustamise kuulamine, kaaslaste vastuste ja lugemise jälgimine õpetaja suunamisel. Kõnesoovi kujundamine. Küsimustele vastamine ühe või mitme sõnaga. Oma tegevusest ja muljetest kõnelemine. Viisakas ja tegevusele vastav suhtlemine koostevuses, dialoogi alustamine ja jätkamine. Tunnetustegevuse arendamine. Tajude ja kujutluste arendamine ja süstematiseerimine. Nägemis- ja ruumitaju. Objektide ja esemepiltide äratundmine, analüüsimine, võrdlemine, rühmitamine ja kirjeldamine õpetaja küsimuste, korralduste ning tajutavate tunnuste järgi (suurus, kuju, värvus jne.). Erineva üldistusastmega (2-3) sõnade mõistmine ja rühmitamine (Muki-koer; Muki-koer-loom, Muki - koduloom).

	Nimede ning liigi- ja alaliiginimetuste tähenduse erisuse mõistmine (Muki on koduloom). Ruumisuhete suhtelisuse mõistmine, sh kahe koordinaadi arvestamine (all keskel, ees paremal). Ajakujutlused, orienteerumine ajaühikute järjestuses (enne-pärast), nimetuste tundmine: aasta ja aastaajad, kuud, nädal ja nädalapäevad, ööpäev ja selle osad, tund. Orienteerumine tegevussituatsioonis: samal ajal, praegu, enne, pärast. Kellaaeg: täistund, selle sõnastamine. Ajaühikutes (enne – pärast - samal ajal) orienteerumine, nende järjestamine. Kuulmistaju. Hääletoonide (vihane, rõõmus jm) äratundmine. 5–6-sõnalise lause järelkordamine. Teiste kõnes leiduvate vigade märkamine (hääldusvead, agrammatismid, sobimatud sõnad) Häälikuõpetus Sõnade hääldamise täpsustamine. Erineva häälikulise koostise ja pikkusega sõnade häälimine. Häälikute järjekorra ja asukoha määramine, häälikute nimetamiIga hääliku kolme pikkuse käsitlemine. Häälikupikkuse muutmine ja määramine õpetaja abiga.
--	--

	Tähe valimine 1–2-silbilistes sõnades. Kaksiktäishäälik. Sulghäälikud ja nende kirjutamine Sõnaskeemide koostamine. Veaohlike häälikute ja vastavate tähtede leidmine sõnades. Kirjutamine Ärakiri, sõnade ja lühikeste lausete ärakiri pärast nende lugema õppimist. Lühikeste sõnade (2–4 tähte) kirjutamine pärast analüüsi originaali jälgimata (st peast), pikemate sõnade kirjutamine 2–3 tähe kaupa. Kirjutatu kontrollimine originaali järgi. Õigekiri, 1–2-silbiliste sõnade ladumine ja kirjutamine pärast analüüsi, tähe- ja sõnalünkade täitmine. Korrektuurharjutused. Lühikeste lausete kirjutamine peast pärast analüüsi. Väiketähtede kirjutamise harjutamine, suurtähtede õppimine; tähtede seostamine sõnas. Orienteerumine (õpetaja juhendamisel) kirjutamisel tööraamatusse, vihikusse ja tahvlile . Praktiline lauseõpetus Lause äratundmine: eristamine sõnast, sõnade reast, sõnaühendist, poolikust lausest, agrammatilisest lausest. Lausetähenduse mõistmine. Sõnajärje määramine ja muutmine, lause taastamine, lõpetamine.
--	--

	Lausete konstrueerimine, ühendamine, sisestamine (lihtsamad juhud), muutmine (sõnajärje muutmine, väit-, küsi- ja käsklausete muutmine teisteks lausetüüpideks); laiendatud lihtlause jaotamine baaslauseteks. Lausete skemaatiline kujutamine. Lausete eristamine nii intonatsiooni kui ka skeemide alusel. Väit-, küsi- ja käsklausete koostamine (4-5 sõna) tegevuse, piltide ja skeemide abil. Lauselõpu intonatsioon. 3-5-sõnalise lause järelhääldamine, sõnajärje määramine ja muutmine. Keeleteadmised ja -oskused Suur algustäht nimedes (inimesed, loomad, linnud) ja lause alguses. Lause lõpumärgid. Elusolendite ja esemete ning nende nimetuste praktiline eristamine, tegevuste ja omaduste ning neid väljendavate sõnade praktiline eristamine. Vastamine küsimustele kes?, mis?, mida teeb?; küsisõnade kes?, mis?, mida teeb? ja vastavate sõnavormide vastandamine. Üksikhäälikute ja häälikuühendite ning veahtlike häälikute praktiline äratundmine sõna Lugemine ja kõnearendus Lugemistehnika ja orienteerumine tekstis.
--	--

	Õpetaja ja kaasõpilase lugemise kuulamine ja jälgimine. Juhtiv lugemisviis on häälega veerimine ja üleminek sõnahaaval lugemisele (1-2 silpi), pikemate sõnade lugemine kõnetaktide kaupa. Valiklugemine: sõnade leidmine lausest ja lausete leidmine tekstist õpetaja juhendamisel. Tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine enne teksti lugemist (näitvahendite ja/või lühitekstide abil). Teksti kohta esitatud küsimustele vastamine. Illustratsioonide valimine ja sobitamine tekstiga, pildiseeria järjestamine. Kirjeldatud tegude hindamine (valik õpetaja esitatud variantide seast). Tekstilähedane jutustamine. Õpetaja ja õpilase koosjutustamine. Puuduva teabe tuletamine ühisvestluses. Teksti kohta esitatud küsimustele vastamine valiklugemist kasutades.
--	--

3. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Osaleb ühistegevuse ajal dialoogis, kasutab viisakus-väljendeid; 2) loeb õpitud teksti valdavalt sõnade kaupa; 3) leiab õpitud tekstist sõnu, lauseid ja lõike;	Suhtlemine ja suuline väljendusoskus Kuulamine ja jälgimine.

4) vastab teksti põhjal küsimustele, annab hinnanguid; 5) annab edasi õpitud pala sisu abivahenditele toetudes; 6) kirjeldab ja võrdleb objekte; 7) mõistab ja koostab kuni 5-sõnalisi lihtlauseid; 8) koostab sõnaühendeid õpitud sõnavormidega; 9) muudab õpetaja abiga sõnades veaohtlike häälikute pikkust; 10) kirjutab pärast analüüsi õigesti üksikhäälikutest koosnevaid sõnu; 11) kirjutab lugema õpitud lausete ära kirja, kontrollib suunamisel kirjutatu õigsust.	Tähelepanu keskendamine ühekordsele selgitusele (korralduste täitmine ilma täiendava selgituseta). Lugemise ja kaasõpilaste vastuste jälgimine ning parandamine, vastustele hinnangu (õige-vale) andmine, teabe lisamine. Adekvaatne reageerimine hinnangutele. Suhtlemine. Suhtlemine koostegEVuses õpetaja suunamisel. Dialogi vormid: küsimus-vastus, teade-küsimus, kutse koostegEVusele, nõustumine-loobumine. Oma tegevusest jutustamine, jutustamine piltide ja mälukujutluste põhjal, küsimuste ja/või plaani abil. Jutukeste koostamine abiga. Tunnetustegevuse arendamine. Tajude ja kujutluste arendamine ning süstematiseerimine Nägemis- ja ruumitaju. Esemete ja loodusobjektide ning -nähtuste äratundmine, vaatlemine. Terviku jaotamine osadeks ja osade ühendamine tervikuks. Ühiste ja individuaalsete tunnuste eristamine, võrdlemine, rühmitamine ning kirjeldamine. Orienteerumine üheaegselt nii esemete horisontaal- kui ka vertikaalsuhetes. Eseme-, olu- ja tegevuspiltide analüüsimine .omandatud oskuste piires.
---	---

	Ajakujutlused. Aasta, aastaajad (aastaaja muutuvate tunnuste sõnastamine), kuud, päevade arv kuus; nädalad kuus; ööpäev, tund (õppetund) ja minut. Nädalapäeva ja kuupäeva kokkuviimine. Kellaaeg: täis- ja pooltunni eristamine ning sõnastamine. Orienteerumine ajaühikute järjestuses (enne-pärast). Orienteerumine tegevussituatsioonis: samal ajal, praegu, enne, pärast. Kuulmistaju. Teiste kõnes leiduvate vigade märkamine (hääldusvead, agrammatismid, sobimatud sõnad). Häälikuõpetus Häälikanalüüs. Hääldamise täpsustamine (vajadusel). Häälimisoskuse automatiseerimine: häälimine kirjutamise tempos hääletult ja ilma abivahenditeta. Foneemanalüüs. Häälikurühmade eristamine. Iga hääliku kolme pikkuse käsitlemine. Tähevalik 1 – 3 - silbilistes sõnades; kaksiktäishäälikute ja suluta kaashäälikute ühendi analüüsimine ja tähtede valimine. Veahtlikud häälikud. Häälikute pikkuse muutmine ja määramine abiga (skeemid, tiivik), tähelünkade täitmine, sõnade rühmitamine.
--	--

	Kirjutamine Ärakiri. Kirjutamine sõnahaaval pärast lause lugema õppimist ja eelnevat analüüsi. Kirjutatu õigsuse kontrollimine, kirja pildile vastav lugemine, järelanalüüs, vigade parandamine. Õigekiri. 1–3-silbiliste sõnade ja neist koostatud lausete kirjutamine pärast ühisanalüüsi: lünkharjutused, sobitusharjutused, harjutavad etteütlused. Kirjatehnika. Väike- ja suurtähtede harjutamine, tähtede õige seostamine. Vihiku vormistamine, kirjaliku töö vormistamine: pealkiri, kuupäev, taandrida. Praktiline grammatika Lause ja sõnavara. Lihtlause. 5–6-sõnaliste lihtlausete mõistmine, kuni 5-sõnaliste lihtlausete koostamine. Sõnavormid. Käändevormide mõistmine ja kasutamine. Küsimusele vastamine kas sõnaühendi või üksiksõnaga. Sõnavormide valimine sõnaühendisse ja lausesse, ainsuse ja mitmuse vormide moodustamine ja kasutamine.
--	--

	Erineva üldistusastmega (3–4 astet) nimisõnade mõistmine ja nende õige kasutamine (Muki – koer – koduloom – loom). Esemete ja olendite tajutavate tunnuste väljendamine omadussõnadega. Inimeste tunnete, emotsioonide ja käitumisaktide kirjeldamine situatsioonist lähtuvalt. Omadust väljendav sõna ja omadussõna kasutamine täiendina. Tegusõna. Tegusõna oleviku ja lihtmineviku vormide moodustamine, eristamine ja kasutamine. Arvsõnad. Arvsõna seostamine matemaatikaga. Põhi- ja järgarvsõnade kasutamine (100 piires). Liitsõna. Liitsõna ja sõnaühendi praktiline eristamine. Põhisõna sobitamine mitme laiendiga ja vastupidi. Keeleteadmised ja -oskused Häälikurühmade ja veaohlike häälikute/tähtede äratundmine. Tegusõna oleviku ja lihtmineviku vormi eristamine. Ainsuse ja mitmuse vormide (sh käände- ja pöördevormides) äratundmine. k, p, t sõna alguses ja s-i kõrval. Lugemine ja kõnearendus Õpetaja lugemise kuulamine;
--	--

	lugemise jälgimine raamatust, lugemine vahelduvalt kooris ja üksi, lugemisvea märkamine ja parandamine Lugemine kõnetaktide ja lühemate sõnade kaupa häälega ja/või endamisi sosinal. Sõnavaratöö. Tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine. Lausetähenduse mõistmine ja seostamine Puuduva teabe tuletamine. Dialogi analüüs. Valiklugemine. Sõnade, lausete ja lõikude leidmine õpetaja juhendamisel. Õpetaja küsimustele ja korraldustele vastamine tekstis leiduva sõna, sõnaühendi või lausega. Teksti jaotamine lõikudeks (õpetaja abiga). Lõikude sobitamine illustratsioonidega. Küsimuste esitamine kaaslastele. Küsimuste (kes?, mis?, mida teeb?) sobitamine tekstiga, küsimuste esitamine üksteisele, küsimustele vastamine. Tegelaste käitumise analüüs. Kirjeldatud tegude hindamine ja vastandamine (õige-vale, meeldib-ei meeldi) koos õpetajaga.
--	---

	Käitumisaktide analüüsimine (mida tahtis, mis tingimused soodustasid või takistasid, mida tegi, mis oli tulemus) ning seostamine motiivide ja kavatsustega. Teksti peamõtte sõnastamine (koos õpetajaga) Teksti taastamine. Jutustamine õpetaja suunamisel eseme-, olu- ja tegevuspiltide, pildiseeria, küsimuste, tugisõnade (verbid) ja -sõnaühendite abil.
--	---

3.2. II kooliaste

3.2.1. II kooliaste lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud

- 1) Mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) mõistab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit;
- 3) väljendab end suuliselt ning kirjalikult, kasutab korrektset kirjakeelt ja sobivat sõnavara;
- 4) loeb tekste ladusalt ja eesmärgistatult eri keskkondades ja allikatest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades;
- 6) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;
- 7) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära;
- 8) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi;
- 9) väärtustab lugemist, leiab endale sobivat lugemisvara.

3.2.2. II kooliastme õpitulemused

Õpilane:

- 1) küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme;
- 2) osaleb oma õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, küsib abi, valib ja kasutab abistavaid materjale;
- 3) loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ja ladusalt; loeb jõukohast tundmatut teksti sõnaühendite kaupa;
- 4) täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid;
- 5) annab abistavate materjalide toel edasi kuuldud või loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine); kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel;
- 6) hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele;
- 7) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle; mõistab kaheosaliste liitlausete tähendust;
- 8) moodustab liitsõnu ja tuletisi õpitud mallide ulatuses, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust;
- 9) analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust; moodustab sõnavorme;
- 10) kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tegusõna muutevorme õpetaja abiga);
- 11) kasutab vajaduse korral individuaalseid abimaterjale, rakendab õpitud enesekontrollivõtteid;
- 12) teeb ära kirja lauseosade või lühikeste lausete kaupa ja kontrollib tulemust.

4. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Osaleb ühistegevuse ajal dialoogis; 2) kirjeldab ja annab hinnanguid tegevustele; 3) loeb õpitud teksti õigesti sõnade kaupa, arvestab kirjavahemärke; 4) loeb õppimata teksti vähemalt sõnahaaval; 5) leiab küsimuste-korralduste alusel tekstist sõnu, lauseid ja lõike; 6) vastab küsimustele teksti kohta; 7) tuletab õpetaja juhendamisel tekstis sõnastamata teabe, toetudes oma kogemustele ja teadmistele; 8) annab abivahenditele toetudes tekstilähedaselt ja valikuliselt edasi teksti või lõigu sisu; 9) mõistab ja koostab kuni 6-sõnalist lihtlauset; 10) oskab skeemide abil moodustada käändevorme; 12) rakendab (abiga) sõnaühendis ja lauses käändevorme; 13) kirjutab õigesti üksikhäälikutest koosnevaid kuni 4-silbilisi sõnu ja kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid; 14) teeb 4–5-sõnalise lause ära kirja sõnahaaval ja kontrollib tulemust; 15) võrdleb ja kirjeldab esemeid (kuni 3 objekti) rühmas.	Suhtlemine ja suuline väljendusoskus Suhtlemine koostevuses kaasõpilastega. Jutukese koostamine kogemuste, olu- ning tegevuspiltide, pildiseeria ja skemaatilise kava põhjal (kuni 6 lauset). Tunnetustegevuse arendamine Esemerühma kirjeldamine, objektide ühiste omaduste rõhutamine. Eseme/kujundi vastandamine kahele teisele esemele või kujundile (erinevate tunnuste alusel). Objektide ja sündmuste võrdlemine, rühmitamine erinevate rühmitusaluste järgi, rühmade nimetamine; aja-, põhjus- ning eesmärgisuhete praktiline eristamine. Matemaatikas ja tööõpetuses kasutatavate mõõtühikute tundmine ja mõõtmistulemuste sõnastamine. Kontrolli ja enesekontrollivõtete kasutamine tuttavas tegevuses. Kaasõpilaste tegevuse jälgimine ja nende abistamine. 2-3-osalise suulise ja kirjaliku korralduse täitmine õpetaja suunamisel.

	Häälikuõpetus Kuni 4-silbiliste erineva struktuuriga sõnade häälimine. Häälimise tempo teadlik muutmine. Sõnade häälimine kirjutamise tempos. Häälakupikkuste muutmine ühiselt ja iseseisvalt, määramine, õigekiri 2-4silbilistes sõnades. Veaohtlike häälikute võrdlev hääldamine häälikupikkuse määramiseks. Häälakupikkuse muutmine, määramine, õigekiri. Sõnade rühmitamine antud ühendite järgi. Kirjutamine Kirjutamine sõnapaaride ja pikemate sõnade kaupa, järelkontroll. Sõnade ja lausete kirjutamine pärast analüüsi: lünkharjutused, sobitusharjutused, harjutavad etteütlused. Poolitamine: harjutamine skeemide ja analoogia abil. Käändelõppude ja mitmuse tunnuste õigekiri (skeemide abil). k, p, t s-i ja h-kõrval. Tähemoonutuste äratundmine ja parandamine, täheseoste harjutamine, vihikute vormistamine. Kirjakiiruse harjutamine. Praktiline grammatika Kuni 6-sõnalise lihtlause moodustamine baaslausetest, lause laiendamine ja lühendamine. Kahe või enama lause moodustamine pikemast lausest.
--	--

	Nimisõnade kasutamine sõnaühendis ja lauses. Sõnavormi moodustamine ja leidmine sõnaühendist, kasutamine lauses. Küsimuste esitamine sõnavormile. Ainsuses ja mitmuses olevate sõnavormide analüüs. Koha- ja ajasuhete mõistmine ning praktiline kasutamine. Nimisõna algvorm ja küsimused kes? mis?, algvormi moodustamine sõnaühendi see on abil. Sõna tüvi, ainsuse ja mitmuse tüve moodustamine skeemi kasutades ja täiendi uue abil. Sünonüümide, antonüümide ja homonüümide mõistmine kontekstis. Suur ja väike algustäht nimedes ja nimetustes. Omadussõna nimisõna laiendina, lihtlausete laiendamine moodustatud sõnaühendite abil. Esemete/olendite nimetused, tunnused, tegevused ja seisundid, nende väljendamine sõnadega. Tegusõna oleviku ja lihtmineviku pöördvormide mõistmine/kasutamine ja teadlik moodustamine. Tegusõna eitavate vormide mõistmine ja kasutamine. Eitava kõne muutmine jaatavaks ja vastupidi. Tegusõna laiendamine õpitud käändevormidega.
--	--

	Abimäärsõnade (alla, üles, vahele, eemale jne) mõistmine koos tegusõnaga. Ühendtegasõna kasutamine lauses. Sõnade rühmitamine küsimuste abil (kes? mis?; mida teeb? mida tegi? jne; missugune?). Arvsõna mõistmine ja kasutamine kaastekstis (100 piires). Sõnade seosed lauses – alus ja öeldis. Aluse ja öeldise laiendid (täpsustavad sõnad) lauses. Keeleteadmised ja -oskused Sõnade rühmitamine küsimuste abil (kes?, mis?, missugune?, mida teeb?). Küsimuste moodustamine ja kasutamine. Käändsõna algvorm, käändsõna muutevormid; ainsuse ja mitmuse tüvi, tunnused ja lõpud. Veaohtlikud häälikud sõnas. Veaohtlike häälikute pikkuse muutmine ja määramine; Lugemine ja kõnearendus Õpetaja esmase lugemise jälgimine raamatust. Lausete lugemine häälega valdavalt sõnade kaupa, pikemad sõnad kõnetaktide, lühemad sõnapaaride kaupa. Teksti korduv lugemine ülesandega (vahelduvalt kooris, üksi, sosinal); ladususe ja ilmekuse harjutamine.
--	--

	Tekstis leiduva uue teabe rõhutamine, sõnade ja sõnaühendite selgitamine enne teksti lugemist. Puuduva teabe ja põhjus-tagajärg seoste tuletamine; küsimustele miks?, milleks? vastamine. Dialoogi analüüs: otsekõne ja saatelause leidmine tekstist. Tegelasi või sündmusi iseloomustavate sõnade, lausete, tekstilõikude leidmine ja lugemine. Küsimuste esitamine ja vastamine originaaltekstist lähtuvalt. Teksti jaotamine lõikudeks, lõikude kokkuvõtlik sõnastamine (pealkirjastamine). Tekstilähedase jutustamise harjutamine: sõnade, piltide, tugilausete ja sõnaühendite abil. Teksti jutustamine ahelana. Deformeeritud teksti taastamine.
--	--

5. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Väljendab tuttavates situatsioonides oma seisukohti; küsib abi, järgib üldtunnustatud käitumisnorme; 2) kasutab koostegevuses dialoogi, teeb kokkuvõtteid ühistegevusest; 3) sooritab tuttavaid õpitoiminguid suuliste ja kirjalike korralduste alusel, sh osaleb tegevuse planeerimisel, valib ja kasutab abivahendeid; 4) loeb õpitud teksti ladusalt häälega või endamisi vaikselt; täidab valiklugemise ülesandeid; 5) osaleb õpetaja suunamisel lõigu ja teksti peamõtte sõnastamisel; 6) osaleb jutustamiseks vajaliku abivahendi koostamisel ja annab sellele toetudes tekstilähedaselt edasi loetu sisu lõikude kaupa; 7) annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegevustele, põhjendab oma arvamust; 8) mõistab ja kasutab kuni 6-sõnalist lihtlauset; rakendab lauses sõnade muutevorme õpitud funktsioonides; 9) tunneb ära õpitud koond- ja liitlausete liike tekstis ja tekstiväliselt; oskab neid suunamisel moodustada;	Suuline väljendusoskus ja suhtlemine Dialoogi mõistmine, vestlus kahe partneri vahel või õpilasrühmas. Koostegevuse vastastikune reguleerimine (teade – küsimus – vastus – jne dialoog). Suhtlemiseesmärkide (soov, palve, teave, korraldus, käsk, nõustumine-keeldumine) mõistmine ja väljendamine kõnes. Esemerühmade ja loodusnähtuste ning esemepiltide kirjeldamine. Suuliste kokkuvõtete tegemine oma tegevusest, ühistegevustest. Jutukeste koostamine olu- ja tegevuspiltide järgi, ühiste samateemaliste jutukeste koostamine abiga (plaan, õpetaja suunavad repliigid). Tunnetustegevuse arendamine Tähelepanu keskendamine õpitoimingu igale etapile: orienteerumine, täitmine, kontroll. Suuliste ja kirjalike selgituste-korralduste täitmine. Esemerühmade vaatlemine ja võrdlemine; ühised omadused ja erinevused – analüüs plaani järgi. Tuttavate sündmuste ja tegevusaktide põhjuste, tingimuste, eesmärkide ja tulemuste mõistmine ning nende väljendamine ühisvestluses; oma tegude analüüs.

10) analüüsib ja moodustab sõnavorme algoritmi alusel; 11) rakendab tähekasutusreegleid; 12) kasutab õpitud enesekontrollivõtteid õpetaja juhendamisel; 13) teeb 4-5-sõnalise lause ära kirja peamiselt sõnapaaride kaupa ja kontrollib tulemust.	Enesekontroll plaani või algoritmi abil, tegevuse ühine planeerimine õpitud oskuste ulatuses. Häälikuõpetus Häälik-ja foneemanalüüs. Veaohlike häälikute määramine ja õigekiri, abivahendite kasutamine, enesekontroll. Häälikuühend sõnas, ühendi äratundmine, ühendi rühmitamine skeemidele toetudes. Oskus valida ja kasutada abivahendeid. Kirjutamine Ärakiri. Ära kirja tegemine sõnarühmade või pikemate sõnade kaupa. Kirjutatava sõna/sõnaühendi/lause eelnev lugemine ja analüüsimine. Kirjutatu järelkontroll. Ära kirja sooritamine ja selle õigsuse kontrollimine arvuti abil. Õigekiri. Veaohlike häälikute märkimine kirjas. Häälikuühendite ja liitsõnade õigekirja harjutamine abivahendite toel. Enesekontrollivõtted, vajadusel skeemidele ja /või algoritmile toetudes: oma töö protsessi kontrollimine (kaasnev kontroll), töö tulemuse kontrollimine (järelkontroll/resultaadikontroll). Eelneva kontroll. Vigade leidmine ja parandamine. Lõppude, tunnuste ja liidete õigekiri (vajadusel skeemidele ja /või algoritmile toetudes või analoogia alusel).
---	---

	Poolitamine. Kirjavahemärkide kasutamine. Praktiline grammatika Lihtlause, koondlause, liitlause - äratundmine, mõistmine, koostamine, kasutamine. Alus ja öeldis, sidesõnad. Sõnade järjekord ja seos lauses. Pika lause muutmine mitmeks lühikeseks lauseks. Liitlause konstrueerimine lihtlausetest. Küsilause moodustamine lihtlausest. Põhjuse ja tagajärje väljendamine liitlausega, põhjus- ja tagajärgsuhete mõistmine, lause laiendamine ja lõpetamine. Sõnade algvormid ja muutevormid Kellegi või millegi nimi ja nimetus. Suur ja väike algustäht. Liik ja alaliik, nende nimetused. Nimisõna tunnused, tuletamine liidete abil. Nimisõna algvorm ja muutevormid. Ainsuse ja mitmuse tüve moodustamine ja leidmine sõnavormis, vormide moodustamine, õigekiri. Nimisõna käändevormid. Ainsuse ja mitmuse käändevormid. Sõna käändevormide mõistmine, moodustamine ja kasutamine sõnaühendis ja lauses.
--	---

	Omadussõna. Kellegi või millegi iseloomustamine omadussõnadega, Omadussõna tunnused. Omadussõna leidmine ja kasutamine tekstis. Nimi- ja omadussõnade sobitamine, sõnaühendite koostamine. Omadussõna tuletamine (liited -lik, -line, -ne). Võrdlusastmed ja nende rakendamine sõnaühendis ja lauses. Tegusõna. Tegusõna tunnused, pöördvormid, koostis, ma- ja da-tegevusnimi. Jaatav ja eitav kõne. Kindel kõneviis, tingiv kõneviis. Kindla ja tingiva kõneviisi vormide kasutamine tekstis. Arvsõna. Arvsõna tunnused. Põhi- ja järgarvsõnad. Arvsõnad ja numbrid: mõistmine, lugemine ja kirjutamine kaastekstis. Liitsõna. Liitsõnade tähendus, praktiline moodustamine, moodustatud sõnade rakendamine sõnaühendis ja lauses. Keeleteadmised ja –oskused Alus ja öeldis ning nende laiendite leidmine. Liitsõna ja sõnaühendi eristamine, sõnade liitmine. Lugemine ja kõnearendus Õpetaja/õpilase esmase lugemise jälgimine raamatust. Lugemine häälega sõnade ja lihtsamate süntagmade kaupa.
--	---

	Varem häälega loetud teksti vaikne (endamisi) korduv lugemine ette antud ülesandega. Küsimustele vastamine teksti kohta (põhjuslikud seosed, hinnangud tegelastele, tegevustele). Tekstis sõnastamata teabe tuletamine õpetaja juhendamisel, toetudes oma kogemustele ja teadmistele. Tegevusaktide hindamine ühisvestluses ja nende põhjendamine. Tundmatute sõnade leidmine lõigust, sõnatähenduse täpsustamine sõltuvalt kaastekstist. Sõnade ja väljendite asendamine valikuks antud sõnadega. Sõnade, lausete ja lõikude leidmine tekstist. Küsimustele ja korraldustele vastamine lause(te), sõnaühendi(te) või sõna(de)ga tekstis. Teksti taastamine. Tekstilähedane valikjutustus (abivahendite toel).
--	---

6. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Küsib ja edastab teavet tuttavates situatsioonides, järgib üldtunnustatud käitumisnorme; 2) osaleb oma õpitegevuse planeerimisel, kasutab suunamisel enesekontrollivõtteid, 3) küsib abi, valib ja kasutab abivahendeid; 4) loeb õpitud teksti kõne tempos õigesti ning jõukohast tundmatut teksti peamiselt süntagmade kaupa; 5) täidab endamisi lugedes jõukohaseid sisulisi ja keelelisi ülesandeid; 6) annab abivahendite toel edasi loetud tekstilõikude sisu (valikjutustamine); 7) kirjeldab situatsioone ja objekte plaani alusel; 8) hindab tekstis kirjeldatud tegelaste käitumise vastavust moraalinõuetele; 9) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle; mõistab kaheosaliste liitlause te tähendust; 10) moodustab liitsõnu ja tuletisi, mõistab liitsõnade ja tuletiste tähendust; 11) analüüsib sõnavormi koostist ja tähendust; moodustab sõnavorme;	Suhtlemine ja suuline väljendusoskus Kaaslastega suhtlemine sõltuvalt eesmärkidest ja käitumisnormidest. Teabe küsimine kaaslastelt ja teabe esitamine (õpetaja suunamisel). Teiste ja oma intonatsiooni ning kehakeele märkamine õpetaja suunamisel. Tunnetustegevuse arendamine Tähelepanu keskendamine iseseisvale tööle tekstiga. Õpiülesannete täitmine esitatud juhendite ja/või plaani järgi. Kaaslaste vastuste jälgimine ja täiendamine. Tegevusplaani koostamise harjutamine. Õpitud enesekontrollioskuste rakendamine. Teabekirjandusega tutvumine, kasutamine õpetaja juhendamisel: pilt-teatmeteos, tabel, graafiline joonis, sõnastik, internet jne. Praktiline grammatika Lihtlause, koondlause, liitlause - äratundmine, mõistmine, koostamine, kasutamine. Alus ja öeldis kui põhisõnad lauses. Lausete ühendamise ja laiendamise. Jutustava lause muutmine küsilauseteks.

12) kasutab sõnade õpitud muutevorme eri funktsioonides (tegusõna muutevorme õpetaja abiga).	Sidesõnade (ja, ning, või, ega, ehk) mõistmine ja kasutamine. Lause tähenduse sõltumine sidesõnast. Koma koondlauses. Tekstisidusate lausete moodustamine. Sõnavara Sõnaliigid. Teadmiste süvendamine sõnaliikidest: nimisõna, omadussõna, tegusõna, arvsõna. Sõnaliikide tähendus, eristamine, moodustamine, tuletamine, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses. Suur algustäht. Omadussõna võrdlusastmed. Rooma numbrid (I–XX) ja vastavad arvsõnad. Oleviku-ja lihtmineviku, täis-ja ennemineviku vormide tähendus. Umbisikuline tegumood: vormide tähendus, moodustamine. Võõrsõnad. Võõrsõna tunnused. Kirjutamine Kirjutamine sõnarühmade, lühikeste lausete ja osalausete kaupa. Veaohlike häälikute märkimine, õigekiri. Võõrhäälikud ja võõrtähed, sõnade õige hääldamine, võõrsõna tunnused, õigekiri. Kirjavahemärkide kasutamine lauses. Lihtsamate tarbekirjade koostamine: kirjalik teade, õnnitluskaardid. Tarbekirja vormistamine paberil ja arvutis.
---	---

Keeleteadmised ja -oskused

Täis-ja kaashäälikute eristamine. Orienteerumine tähestikus, tähestiku kasutamine.

Võõrhäälikute ja tähtede tundmine, võõrhäälikute hääldamine, võõrsõnade äratundmine tunnuste järgi.

Lugemine

Sisult ja keeleliselt jõukohase teksti häälega ja endamisi lugemine. Õpitud teksti ladus lugemine kõne tempos.

Teksti mõistmiseks oluliste võõraste sõnade ja väljendite selgitamine enne lugemist.

Sisuliste ja keeleliste ülesannete täitmine loetud teksti põhjal.

Dialogi lugemine, sõnastuse otstarbekuse ja sobivuse hindamine õpetaja suunamisel.

Valiklugemine. Sõnade, lausete ja lõikude leidmine, lõikude pealkirjastamine. Lause sisu ja mõtte väljendamine oma sõnadega.

Tegelaste käitumise võrdlemine, nende omavaheliste suhete selgitamine. Hinnangu andmine tegelaste käitumisele, hinnangu põhjendamine.

Tekstilähedane valikjutustamine. Kaaslaste jutustamise jälgimine ja täiendamine. Tegelaskuju iseloomustamine. Lausete ja lõikude järjestamine, lausete seostamine, mõttelünkade sisu tuletamine ja sõnastamine.

3.3 III kooliaste

3.3.1 III kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

- 1) Väärtustab oma rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
- 2) väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit.
- 3) väljendab end eesmärgipäraselt, selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt suuliselt ning kirjalikult;
- 4) loeb tekste vilunult, eesmärgistatult ja kriitiliselt eri keskkondades ja allikatest;
- 5) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri keskkondades ja allikate toel;
- 6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
- 7) mõistab eri tüüpi ja liiki tekstide ülesehitust, sisu, keelelist eripära ning funktsiooni;
- 8) kujundab lugemise kaudu väärtushoiakuid ja tõekspidamisi;
- 9) väljendab end sobivat sõnavara kasutades;
- 10) omandab lugemisharjumuse ja väärtustab lugemist.

3.3.1. III kooliastme õpitulemused

9. klassi lõpetaja:

- 1) suhtleb ja käitub partnerit arvestades olukorrale vastavalt, järgib üldtunnustatud moraalinorme, esitab oma soove, selgitab seisukohti suuliselt ja kirjalikult korrektses eesti keeles, osaleb arutelus;
- 2) valdab võimetekohaste tekstide funktsionaalse lugemise oskust;
- 3) nimetab mõnda eesti kirjanikku ja on tutvunud tema loominguga;
- 4) kasutab teabe hankimiseks eriliigilisi tekste ja erinevaid allikaid;

- 5) suudab elementaarselt konspekteerida;
- 6) koostab referaadi eelneva analüüsi või plaani alusel;
- 7) koostab erinevaid õpitud tarbekirju näidiste alusel;
- 8) edastab loetud või kuulnud teksti sisu suuliselt või kirjalikult korrektses eesti keeles;
- 9) tunneb eri lausetüüpe, mõistab õpitud lausemallide tähendust, kasutab neid kõnes;
- 10) järgib õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid;
- 11) suudab ise oma tööd kontrollida, leida ja parandada õigekirjavigu;
- 12) loob, salvestab ja jagab erinevat digitaalset sisu.

7. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Mõistab suhtlemisel seisukohtade võimalikku erinevust, selgitab oma seisukohti, hangib vajaduse korral täiendavat teavet teistelt inimestelt; 2) annab hinnangu tekstis kirjeldatud tegelaste käitumisele ja põhjendab seda viidetega tekstile, oma kogemusele või kehtivatele moraalinormidele; 3) iseloomustab tekstis kirjeldatud tegelasi plaani järgi, rühmitab tegelasi teadaolevate tunnuste alusel; 4) selgitab talle mõistetavate sündmuste ajalisi ning põhjuslikke seoseid; 5) loeb jõukohast tundmatut teksti kõne tempos;	Suuline väljendusoskus ja suhtlemine Kontakti loomine ja jätkamine. Erinevate arvamuste mõistmine ja väljendamine. Oma seisukoha selgitamine kaaslastele. Teabe hankimine ja edastamine. Sündmuse kirjeldamine oma ja teiste positsioonilt. Teiste ja oma käitumise otstarbekuse hindamine eesmärkidest, tunnetest ja tingimustest sõltuvalt. Tunnetustegevuse arendamine Teabe hankimine pikemast tekstist või mitmest allikast.

6) leiab tekstist teavet õpetaja juhendamisel; 7) rakendab õpetaja juhendamisel temaatilise lugemise oskust, täidab endamisi lugedes sisulisi ja keelelisi ülesandeid; 8) taastab analüüsitud teksti sisu vastavalt püstitatud ülesandele (valikuliselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult), vajaduse korral kasutab teksti analüüsimisel ühiselt koostatud abivahendeid; 9) koostab pärast ühist ettevalmistust lühikese kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi kavale, tugisõnadele või sõnaühenditele toetudes; 10) mõistab ja kasutab õpitud liht- ja koondlausemalle; 11) mõistab ja kasutab suunamisel kõnes eri suhteid (aeg, põhjus, koht, tagajärg, eesmärk jms) väljendavaid kaheosalisi liitlauseid; 12) tuletab sõnu õpitud liidetega; moodustab liitsõnu; 13) kasutab kõnes sõnade käände- ja pöördevorme, analüüsib sõnavormide koostist; 14) tunneb ja rakendab kirjutamisel tähekasutus- ja ortograafiareegleid, vajaduse korral abimaterjalidele toetudes või õpetaja suunamisel; 15) kirjutab ja võtab vastu e-kirja, lisab manuse, saadab adressaatidele.	Ajaliste ja põhjuslike seoste mõistmine, erinevate eesmärkide ja tingimuste eristamine. Põhjus-tagajärg seoste eristamine. Teabekirjanduse, interneti ja meedia võimalustega tutvumine ja kasutamine. Praktiline grammatika Lause. Lihtlause, koondlause, liitlause - äratundmine, mõistmine, koostamine, kasutamine, muutmine. Alus ja öeldis lauses. Lausete ühendamine ja laiendamine. Küsilause moodustamine. Sidesõnad ja, ning, ega, ehk, või, kui ka. Sidendite kasutamine (nt kui, siis, enne seda kui, pärast seda kui). Otsekõne muutmine kaudseks. Sõnavara. Teadmiste laiendamine sõnaliikidest: nimisõna, liitnimisõna, omadussõna, tegusõna, arvsõna, võõrsõna. Sõnaliikide tunnused, tähendus, eristamine, moodustamine, tuletamine, rühmitamine, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses, õigekiri. Kirjutamine Veaotlike häälikute määramine ja õigekiri. Erandlik g, b, d s-i kõrval.
--	---

	Liitsõnade õigekiri. i ja j õigekiri. Õpitud tuletusliidete õigekiri. Enesekontroll. Keeleteadmised ja -oskused Häälikurühmade tundmine, tähestiku kasutamine. Tähekasutusreeglite kasutamine: lihthäälikute ja häälikuühendite reeglipärane kirjutamine. Õpitud ortograafiareeglite kasutamine tähelepanu juhtimisel: nõrk sulghäälik s-i kõrval, liitsõnade õigekiri, h ja j-i kasutamine, liidete õigekiri (nt käija). Lugemine Uue sisult ja keeleliselt jõukohase teksti häälega lugemine kõne tempos ja endamisi ülesandega, lugemine lõikude kaupa. Tundmatute sõnade ja arusaamatu teabe leidmine ja selgitamine, sõnastiku kasutamine. Võrdluste ja metafooride mõistmine ja kasutamine õpetaja juhendamisel. Teksti ja dialoogi analüüs. Seoste leidmine kirjeldatud sündmuste vahel. Teabe tuletamine ja märgistamine tekstis. Sõnade ja lausete leidmine lõigus.
--	--

	Lõigu või teksti mõtte väljendamine oma sõnadega. Küsimuste esitamine teksti kohta. Tegelaste rühmitamine, võrdlemine. Hinnangu andmine tegelaste käitumisele. Lihtkava ja jooniskava ühine koostamine, kavade kasutamine teksti taastamiseks, abivahendite individuaalne valimine ja kasutamine. Kirjelduste koostamine plaani järgi. Puuduva teabe tuletamine (järeldamine, oletamine). Tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse koostamine ühiselt loodud kava ja esitatud keelevahendite abil (tugisõnad, - sõnaühendid). Kirjandi kirjutamine pildi, tugisõnade või kava põhjal. Kirjavahemärkide kasutamine. Tarbekirjade koostamine: õnnitluskaart, kiri sõbrale, kiri omastele. Vormistamine paberil ja arvutis.
--	--

8. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Hindab oma ja teiste käitumist tavaolukorrades; 2) märkab ja hindab kaaslaste käitumise (sh sõnakasutuse) sobivust, reageerib adekvaatselt kaaslaste erinevatele ja vastandlikele seisukohtadele; 3) analüüsib suunavate küsimuste abil dialoogi; 4) kasutab teabe saamiseks õpetaja juhendamisel erinevaid allikaid; 5) tutvustab kaaslastele ühte loetud raamatut; 6) loeb ja analüüsib jõukohast teksti ning täidab ülesandeid õpitud mõistmisstrateegiate ulatuses; 7) esitab küsimusi teksti kohta mõistmisstrateegiatest lähtuvalt; 8) märgistab suunamisel olulist teavet väljendavaid teabeüksusi tekstis, teeb märkmeid tekstide põhjal; 9) taastab õpitud teksti suuliselt erineval viisil: tekstilähedaselt, temaatiliselt, kokkuvõtlikult, tegelase seisukohalt; vajaduse korral rakendab tuttavaid abivahendeid; 10) kirjeldab abiga tegevusi ja sündmusi oma kogemuste ja eri õppeainete materjalide põhjal; 11) iseloomustab plaani järgi tegelasi ja tegelaskirgu ning nende käitumist;	Suuline väljendusoskus ja suhtlemine Suulise ja kirjaliku teabe hankimise ja võimaluste teadvustamine. Erinevate ja vastandlike arvamuste eristamine, oma seisukohtade kaitsmine, kokkulepete saavutamine. Ebaviisakatele repliikidele reageerimine. Käitumise otstarbekuse ja moraalinõuetele vastavuse hindamine, individuaalne ja rühmakäitumine. Tunnetustegevuse arendamine Tähelepanu keskendamine kestva samalaadse tegevuse jooksul: teabe otsimine, tekstide koostamine, vestlus, väitlus, tekstide kuulamine jm. Mõtlemise ja mälu arendamine: üldistamine, konkretiseerimine, seoste loomine. Enesekontrolliharjumuste kujundamine, planeerimise osatähtsuse teadvustamine. Teabekirjutamine, interneti ja meedia kasutamine õpetaja suunamisel. Praktiline grammatika Lause. Lihtlause, koondlause, liitlause. Lause tekstis.

12) koostab pärast ühist arutelu tekstilähedase kirjaliku ümberjutustuse, kokkuvõtte või referaadi; 13) koostab õpitud tarbekirja etteantud näidise järgi; 14) tunneb ära ja moodustab pöörde- ja käändevorme, vajaduse korral toetub näidisele; 14) tuletab sõnu õpitud liidetega, mõistab ja kasutab kõnes tuletisi; 15) kasutab õpitud lausemalle suulises ja kirjalikus tekstis; 16) kasutab omandatud õigekirjaoskusi iseseisvates kirjalikes töödes, oskab vajadusel kasutada abistavat materjali.	Lausete moodustamine, muutmine, laiendamine, ühendamine. Liht-, koond- ja liitlause eristamine, terminite kasutamine, kirjavahemärgid. Sõnavara Teadmiste süvendamine sõnaliikidest: nimisõna, omadussõna, tegusõna, arvsõna, määrsõna, liitsõna, võõrsõna. Sõnaliikide eristamine, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses, õigekiri. Käänamine, käändevormide moodustamine, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses. Mitmuse tunnuse valimine ja õigekiri. Sõnade tuletamine liidete abil, nende kasutamine sõnaühendis ja lauses. Arvsõna kasutamine sõnaühendis ja lauses, õigekiri. Liitsõnade moodustamine. Võõrsõnade mõistmine. Kirjutamine Veaohtlikud häälikud sõnas. Veaohtlike häälikute õigekiri. Võõrhäälikud ja tähed. Võõrsõnad: hääldus, õigekiri. Võõrsõnade, võõrapäraste ja keeruliste kohanime õigekiri. Õigekirja kontrollimine interneti abil. k, p, t ja g, b, d heliliste häälikute kõrval. Järgsilpide sulghäälikute, liitsõnade ja liidete õigekiri.
--	--

Kaashäälikuühend: liitsõnade liitumiskohal, liidetega sõnades sõna tüve ja liidete piiril.

Liited -ki ja -gi, liidetega sõnade tähendus ja õigekiri.

Oma õigekirjaoskuse ja selle kontrollimise võimaluste teadvustamine.

Keeleteadmised ja -oskused

Tähestiku rakendamine sõnaraamatute kasutamisel.

Õpitud ortograafiareeglite kasutamine tähelepanu juhtimisel.

Sõnaliikide tundmine ja vastavate terminite kasutamine.

Käänamistabeli tundmine: käändenimetused, küsimus, sõnavormi äratundmine ja moodustamine.

Lugemine

Mõne Eesti kirjaniku ja tema teose teadmine.

Uue teksti lugemine ja orienteerumine tekstis.

Sisult ja keeleliselt jõukohase teksti ladus häälega lugemine kõnetempos.

Sihipärane endamisi lugemine.

Ladususe harjutamine. Eelnevale analüüsile toetuva ilmeka (kõne tempos) lugemise harjutamine.

Tundmatute sõnade leidmine, nende tähenduse selgitamine.

Küsimuste esitamine kaaslastele.

Teabe märgistamine tekstis.

	Tegelaste ja tegelasrühmade iseloomustamine ja käitumise võrdlemine. Käitumise otstarbekuse ja moraalinõuetele vastavuse hindamine. Peamõtte seostamine õpilaste käitumise ja kogemustega. Teksti kavastamine, taastamine ja laiendamine. Tekstilähedane temaatiline jutustamine. Teksti koostamise osaoskuste teadvustamine, ühisarutelu etapiti: eesmärk (milleks? kellele? mida?), teemakohase teabe otsimine ja valimine, teabe järjestamine, teabe sõnastamine, sisuline ja keeleline järeltöö. Kirjandi kirjutamine praktilise tegevuse, õppekäigu vm teemal. Konspekterimine. Teabe otsimine ja märgistamine: sõnade, sõnaühendite, lauseosade ja lausete joonimine või tähistamine markeriga. Lausete lühendamine. Märkmete tegemine teabeteksti põhjal, märkmete kasutamine teabe taastamisel. Vabas vormis tarbekirja koostamine (kiri, teade, kutse, seletuskiri, avaldus, volitus, CV). Blankettide täitmine (teenuste arveldused, ajakirjanduse tellimine) paberil ja arvutis.
--	--

9. klass

Õpitulemused	Õppesisu
1) Suhtleb ja käitub partnerit arvestades olukorrale vastavalt, järgib üldtunnustatud moraalinorme, esitab oma soove, selgitab seisukohti suuliselt ja kirjalikult, osaleb arutelus; 2) valdab võimetekohaste tekstide funktsionaalse lugemise oskust; 3) nimetab mõnda eesti kirjanikku ja on tutvunud temaloominguga; 4) kasutab eriliigilisi tekste ja erinevaid allikaid teabe hankimiseks, suudab elementaarselt konspekteerida; koostab referaadi eelneva analüüsi või plaani alusel; 5) koostab erinevaid õpitud tarbekirju näidiste alusel; 6) edastab loetud või kuulnud teksti sisu suuliselt või kirjalikult; 7) tunneb eri lausetüüpe, kasutab neid kõnes; 8) järgib õpitud tähekasutus- ja ortograafiareegleid, suudab ise oma tööd kontrollida, leida ja parandada õigekirjavigu.	Suuline väljendusoskus ja suhtlemine Suhtluspartnerilt teabe hankimine. Saadud teabe suuline ja kirjalik edastamine, täiendav suuline selgitamine. Tegevuse ühine planeerimine ja korrigeerimine protsessi käigus, korralduste-soovituste esitamine ja nende täitmine. Teiste arvamuse kuulamine vaidluses, oma seisukohtade selgitamine. Tegude ja eksimuste ning puudulike teadmiste ja oskuste tunnistamine. Hoidumine ebasoovitavast käitumisest, nende võimaluste teadvustamine. Reeglipärane käitumine ja lahendused konfliktsituatsioonides. Nähtud ebatavalise sündmuse kirjeldamine (nt autoavarii). Vabas vormis tarbekiri ja blankettide täitmine. Kirjalike tekstide koostamine: ümberjutustus (tekstilähedane, kokkuvõtlik, laiendatud); tööprotsessi kirjeldus. Tegevuse planeerimine, sooritamine algoritmi järgi ja variatiivselt. Konspekti koostamine kirjaliku teabeteksti järgi: oluliste faktide leidmine; teksti ja lausete lühendamine, lühendite kasutamine;

	teksti taastamine ja tegutsemine koostatud konspekti järgi, konspekti täiendamine, enesekontroll. Suulise kõne konspekterimise harjutamine: temaatiline valiketteütlus, märkmete tegemine (lausete lühendamine, märksõnade ja sõnaühendite kasutamine), konspekterimine pärast lõigu kuulamist (vajadusel pärast ühisanalüüsi). Teksti taastamine oma ja teiste konspekti järgi. Praktiline grammatika Lause. Lihtlause, koondlause, liitlause – lausete moodustamine, moodustatud lausete kasutamine kontekstis, lauseehituse muutmine. Sõnavara. Omandatud teadmiste kinnistamine sõnaliikidest: nimisõna, omadussõna, määrsõna, tegusõna, asesõnad, arvsõna, liitsõna - õigekiri, kasutamine sõnaühendis ja lauses. Tuletatud sõnade tähendus, kasutamine, liidete õigekiri. Käänamis- ja pööramistabel, selle kasutamine. Muutevormide moodustamine ning moodustatud vormide rakendamine. Võõrsõnade mõistmine ja õigekiri. Kirjutamine Veaohtlikud häälikud sõnas. Sulghäälikud järgsilpides. Kaashäälikuühendi õigekiri.
--	---

	Enesekontroll. Enda koostatud teksti õigekiri. Ortograafiareeglite rakendamine: g, b, d helitute häälikute kõrval. Suur algustäht nimedes: olendid, geograafilised objektid, asutused/organisatsioonid, riigid, ajalehed/ajakirjad. Kodukoha asutuste ja ettevõtete nimed. Keeleteadmised ja -oskused Tähekasutusreeglite ja õpitud ortograafiareeglite tundmine ning rakendamine. Õigekirjavigade leidmine ja parandamine. Sõnade käänamine ja pööramine tabeli järgi. Sõnaliikide nimetuste ja tunnuste teadmine. Lugemine Pala lugemine vahelduvalt: häälega, endamisi, kooris. Lugemise käigus tekstist vajaliku teabe otsimine, teabe märgistamine sümbolite või lühendite abil lugemise ajal. Teksti lugemine ja analüüs. Tegelaste käitumise ja emotsioonide hindamine. Tööraamatu paladest saadud teabe baasil erinevate tarbekirjade koostamine (CV, kuulutus, avaldus, seletuskiri). Teksti kuulamise käigus märkmete tegemine ja nende kasutamine teksti hilisemal taastamisel. Tehtud märkmete kriitiline hindamine ja korrigeerimine.
--	--

	Konspekti koostamine loetud teksti järgi: oluliste mõtete ja faktide leidmine ja märkimine tekstis, teksti lühendamine, lausete lühendamine ja transformeerimine; lühendite kasutamine. Konspekti koostamine suulise kõne järgi: sõnade ja sõnaühendite kirjutamine kuulmise järgi, lühendite kasutamine, lausete lühendamine: konspekti kirjutamine pärast ühist arutelu. Teksti ja konspekti kõrvutamine, jutustamine oma ja kaaslase konspekti järgi. Mõne Eesti klassiku ja kaasaegse kirjaniku teadmine ning nende teoste tundmine. Põhiliste ilukirjandusliikide (proosa, luule ja näitekirjandus) praktiline äratundmine. Mõne üle-eestilise ja kohaliku ajalehe ning ajakirja teadmine. Oskus kasutada tuttavaid teabeteoseid.
--	--